

Góra św. Anny (Woj. Opolskie)

Bazylika pw. św. Anny

Sanktuarium św. Anny Samotrzeciej ([opis](#))

Opis kościoła:

Jacek i Maria Łempiccy, *Święci w Polsce i ich kult w świetle historii*, Kraków 2008, str. 45-46
lub: Anna; Góra św. Anny

<http://sancti-in-polonia.wietrzykowski.net/2a.html>

Wieś przy drodze lokalnej Kalinów - Leśnica u podnóża Góry Chełmskiej. Jedna z najdawniej wymienianych miejscowości na Opolszczyźnie. Miejsce walk w czasie drugiego Powstania Śląskiego. Jest tu olbrzymi amfiteatr, wykuty w skalistym zboczu, na 120 tysięcy widzów. Powyżej tegoż amfiteatru Niemcy wstawili Ehrendenkmal ku czci swoich poległych w Powstaniach Śląskich z Polakami. Zburzony, a na jego miejscu wystawiony został pomnik Czynu Powstańczego.

Kościół św. Anny pochodzi z XV w., został rozbudowany w XVII w. a przebudowany w XVIII w., wieże dobudowano w XIX w. W szczycie elewacji zach., wnęka, w której znajduje się płaskorzeźba św. Anny Samotrzeciej. W nowym ołtarzu głównym znajduje się rzeźba św. Anny Samotrzeciej z XV w. Jest to posążek z drzewa bukowego, mierzący wraz z podstawą 66 cm. Św. Anna piastuje na lewej ręce Matkę Bożą, na prawej - Pana Jezusa. Na głowach złożone korony, szaty polichromowane. W kościele znajduje się również obraz św. Anny z Matką Boską z w. XVII/XVIII.

Na stokach Góry Świętej Anny znajdują się kapliczki Kalwaryjskie i „Dróżki Matki Bożej”. Góra nosi nazwę Góra Chełmska, zwana też była Górą św. Jerzego. Jest to bazaltowy szczyt wieńczący Masyw Chełmski o wysokości 407 m n.p.m. i jest najwyższym wzniesieniem na Śląsku Opolskim. Miejsce to upodobały sobie szczególnie owady, na obszarze nie przekraczającym 5 hektarów można spotkać ich 700 gatunków. Tutaj Słowianie mieli swoją świątynię, gontynę. Później był tu kościółek św. Jerzego.

Na początku XVI w. na jego miejscu wystawiono kapliczkę ku czci św. Anny. W roku 1509 Anna Maria von Maltycz podarowała tej kapliczce wizerunek św. Anny i relikwie. Wizerunek ten był we Francji w Villa koło Lyonu, gdzie został sprowadzony przez krzyżowców po II wyprawie krzyżowej z Konstantynopola z kościoła św. Anny, wystawionego przez cesarza Justyniana w XI w. Jerzy Brodaty, książę Saksonii, przywiózł go z Francji i podarował rodzinie Maltyczów w 1509 r.

Według innej wersji, figurę św. Anny podarował Mikołaj Kochwicki, dziedzic Ujazdu i starosta Nysy.

W archiwum miasta Leśnicy jest dokument, pod przysięgą sporządzony, że już około roku 1500 i później ludzie tej okolicy często widywali zalesioną górę w blasku światła, a długie szeregi zakonników w habitach franciszkańskich z zapalonymi świecami wstępowały na górę. Archidiakon Jan Kuna w akcie wizytacyjnym pisze w roku 1509: „*Ten kościół zasługuje na szczególną uwagę (kościół parafialny w Leśnicy) ze względu na jego kościół filialny na Górze św. Anny, dokąd rokrocznie liczne pielgrzymki chodzą. Kościół ten już raz dostał się do rąk heretyków i kosztowało to niemało trudu, by go uzyskać z powrotem*”.

Hrabia Gaszyna, przed śmiercią, testamentem zobowiązał rodzinę do wystawienia Kalwarii. Życzenie zmarłego spełnił jego bratanek hr. Jerzy Adam Gaszyna. W 1709 r. wystawił na wzgórzu 33 kaplice z tajemnicami życia Pana Jezusa i Jego Matki. Potem dobudowano resztę kaplic.

W 1810 r. rząd pruski jednym dekretem skasował wszystkie klasztory, majątek zagarnął, także reformatów na Górze św. Anny. Dopiero posiadłość: górę, klasztor, kościół i kaplice wykupił biskup wrocławski Henryk Forster. Oddał zarząd kapłanom diecezjalnym nad zwierzchnictwem proboszcza z Leśnicy. Ale ci nie zdołali utrzymać sanktuarium, wiele kaplic niszczało. Wtedy biskup wymógł zezwolenie u władz i sprowadził franciszkanów w 1861 r. Odnowili oni kościół, klasztor, kaplice i dróżki. W 1864 r. obchodzono jubileusz Kalwarii. Od 14 sierpnia do 18 września przybyło około 400 tysięcy pątników. Do Komunii Świętej w samym kościele klasztornym przystąpiło 40 tysięcy, nie licząc rozdanych w różnych kaplicach Kalwarii.

W 1875 r., Kulturkampf dekretem majowym, znowu wypędza zakonników. Ale biskup Herzog ponownie wyprosił u rządu dekret powrotu. Przybyli 6 sierpnia 1887 r. serdecznie witani. Na uroczystość św. Anny 26.VII.1888 r. przybyło około 500 procesji z okolicznych parafii z proboszczami. Na tak zwane „wielkie odpusty” (15.VIII, 14 IX i 2 X - Aniołów Stróżów) przychodziło 40 do 60 tysięcy wiernych.

W 1910 r. figura została uroczystie koronowana. Zezwolenie przyszło od biskupa. W koronacji 14 września (Podwyższenie Krzyża Świętego) wzięło udział 120 tysięcy wiernych. Koronacja odbyła się pod gołym niebem, a dokonał jej biskup sufragan wrocławski, Augustyn, w otoczeniu ponad 100 kapłanów. Kapłani w szatach nieśli pod baldachimem figurę św. Anny. Przed nimi dziewczynki z wianuszkami na głowach niosły na poduszkach 3 korony, poprzedzało je 1400 dziewic w bieli. Obok nich szli górnicy w strojach odświętnych. Dzwony, huk moździerzy, pieśni - zakończyły uroczystość.

Zapoznajmy się z niektórymi z licznych cudownych wydarzeń, notowanych od XVII w.

- W oktawę dorocznego święta (26 lipca) roku 1682 w czasie mszy odprawianej przed cudownym wizerunkiem odzyskała wzrok ociemniała od 3 lat Anna Gorełowa z Niezdrowic.
- W roku 1689 proboszcz z Wysokiej osobiście to zeznał i potwierdził cudowne wyzdrowienie sparaliżowanej od 6 lat kobiety.
- 14. IX. 1691 r. Andrzej Witkowski, szlachcic z Krakowa chory na kamienie, uczuł wybitne polepszenie, w podziękę złożył świece i ofiarę.
- W 1692 r. złożyły zeznania o doznanych łaskach osoby z Głogowa, Gierałtowic, Koszęcina, itd.
- W roku 1701 hr. Colonna z Wielkich Strzelec złożył na ofiarę świecę wagi swojego dwuletniego syna, uzdrowionego ze śmiertelnej choroby.
- 19 sierpnia 1705 r. zostało uzdrowione dwuletnie dziecko hrabiny Płożin.
- W 1710 r. został uzdrowiony z długiej choroby proboszcz ze Sławięcic.
- W roku 1735 hr. Ferdynand Gaszyna zachorował na zamku w Żywnie. Był konający i zaopatrzony na śmierć. Kapłan poradził, by chory uczynił ślub, że odwiedzi cudowną św. Annę. Uczynił to i nagle mu się tak polepszyło, że ku zdziwieniu lekarzy rychło wrócił do zdrowia.
- - Bez daty. Andrzej Gorycki, rządcą w majątku w Żywnie, miał niańką pilną jego dziecko. Raz wypadła ona wraz z dzieckiem z okna. Padając wołała św. Annę o pomoc. Zbiegli się sąsiedzi. Obu nic się nie stało.
- W roku 1888, 25 lipca, w wigilię św. Anny, przyszła panna Hildegarda Szponerówna. Była niemą. Modliła się żarliwie przed obrazem. Stał się cud w czasie Mszy Św. Przemówiła. Miejscowy proboszcz to potwierdził.
- W Wielki Piątek (25 marca 1932 r.) górnik Józef Pyka złożył oświadczenie. W roku 1926 zachorował na ślepą kiszkę. Operowano go w Zabrze. Po operacji powstał wewnętrzny krwotok. Nowa operacja. „*Potem dostałem zapalenia opony brzusznej a rany pozostałe z operacji ropiały już 2 miesiące*”. Operacja trzecia, po niej zapalenie płuc i opłucnej. Operacja czwarta, nowa rana ropiała już 5 miesięcy. „*Lekarze oświadczyli mi, że jestem nieuleczalny*”. Złożył ślub, że co roku będzie pielgrzymował na Górę Św. Anny, w dniu w którym wyzdrowieje. W Wielki Piątek 1927 odnowił ślub i „*nagle poczułem uzdrowienie*”. W bandażu było jeszcze dużo ropy, ale rana była zupełnie zagojona”. W szpitalu przy ul. Brackiej stwierdzono uzdrowienie. „*Odtąd jestem zdrów i spełniam swe obowiązki zawodowe jak dawniej*”.

Góra Świętej Anny jest największym i otoczonym szczególną czcią sanktuarium Diecezji Opolskiej. Najdobitniej świadczą o tym związane z nią nabożeństwa i frekwencja na nich:

1. Dzień modlitw dziewcząt opolskich; początek maja, - około 30 tysięcy uczestniczek.
2. Dzień modlitw młodzieńców i mężczyzn; najbliższa niedziela świętu Piotra i Pawła (koniec czerwca), - około 100 tysięcy wiernych.
3. Pielgrzymka niewiast, niedziela po 26 lipca, - około 150 tysięcy.
4. Pielgrzymka dzieci, pierwsza niedziela lipca, - około 10 tysięcy dzieci.
5. Odpusty tak zwane „franciszkańskie”, w których mnóstwo pątników bierze udział:
  - Wniebowzięcie Najświętszej Maryi Panny (piątek, sobota i niedziela). Obchodzi się dróżki Maryjne w piątek i sobotę; stacje bolesne (7) i pogrzebowe (7) a w niedzielę stacje chwalebne, radości Maryi (7). Udział bierze około 100 procesji, większość z orkiestrami, łącznie około 80 tysięcy wiernych, większość z orkiestrami.

- W dwa tygodnie jest powtórzenie dla tych, którzy nie mogli przybyć. Około 60 procesji i około 50 tysięcy ludzi.
  - Odpust największy, główny; Podwyższenie Krzyża Świętego. Trwa 4 dni czwartek, piątek, sobota i niedziela po 14 września. Odprawiana jest Droga Krzyżowa po 28 kapliczkach Męki Pańskiej. Finałem procesja z zapalonymi świecami. Około 150 procesji - kompanii i około 150 tysięcy wiernych.
6. Nadto są „mniejsze odpusty”:
- Matki Bożej Anielskiej,
  - św. Franciszka,
  - św. Antoniego.

Ponadto przychodzą ludzie indywidualnie lub w grupach, także wycieczki. Łącznie rocznie sanktuarium na Górze św. Anny odwiedza około 600-800 tysięcy wiernych. Charakterystyką miejsca jest rozmodlenie. Ludzie się modlą. Wydano (ostatnie wydanie w Opolu z 1973 r.) Książkę Kalwaryjską, w której są zawarte wszystkie nabożeństwa i pieśni. Są urządzone misteria Męki Pańskiej.

zdjęcia: Jan Nitecki
zob. też: [KALWARIA ANNOGÓRSKA](#)

zdjęcie w czerwonej obwódce zapożyczono z:
http://www.wadowiceg.tarnow.opoka.org.pl/images/sankt_fig_tron.jpg

Uzupełnienie tsw

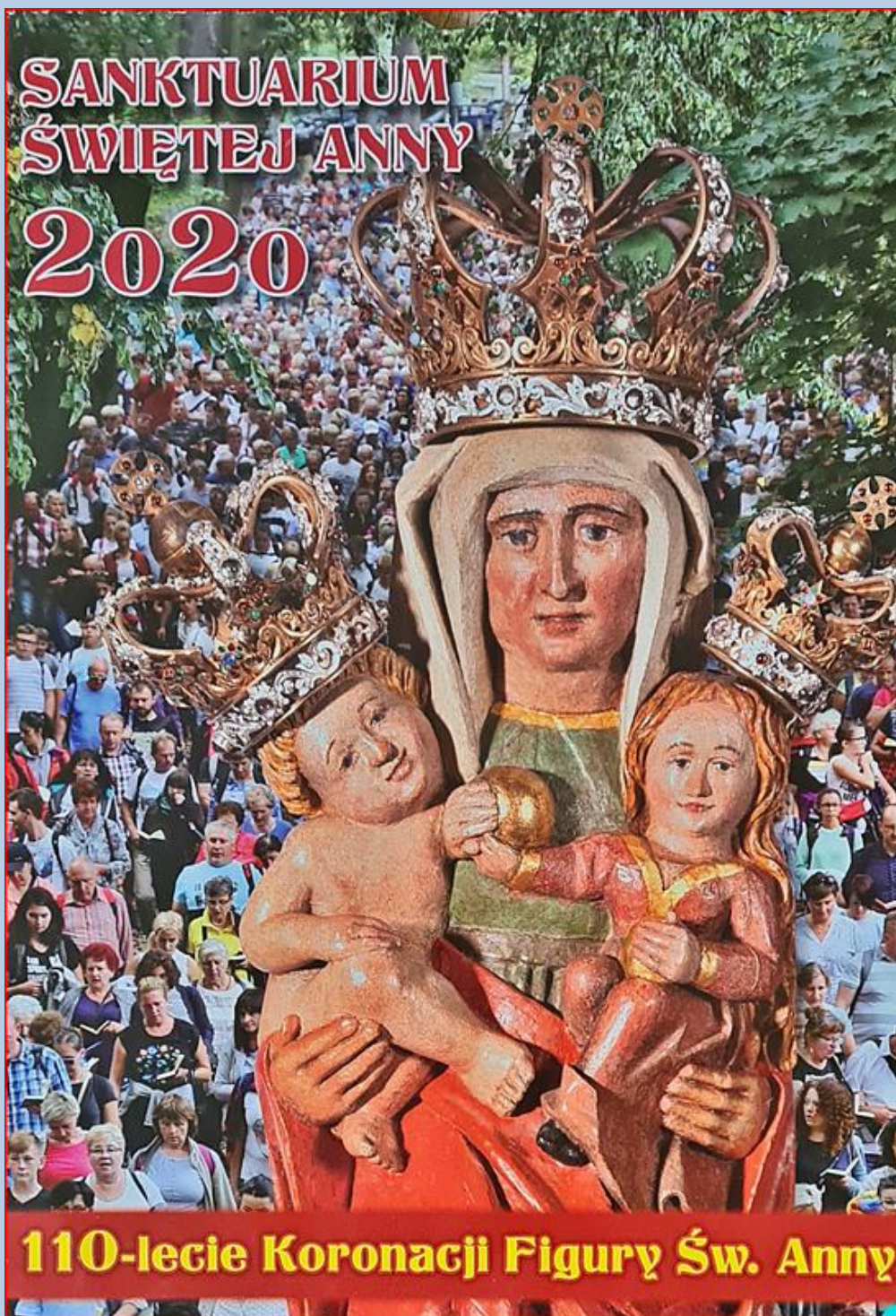

uzupełnienie zdjęć: tsw

© WYDAWNICTWO Wrocław 2019
al. Armii Krajowej 48 M
Tel. 71 366 67 58, 607 164 077
witold@kobus-wydawnictwo.pl
studio@kobus-wydawnictwo.pl

13.05.2000
kobus
DRUKARNIA

www.kobus-wydawnictwo.pl

Zdjęcia: fotograf Witold Kobus, archiwum parafii

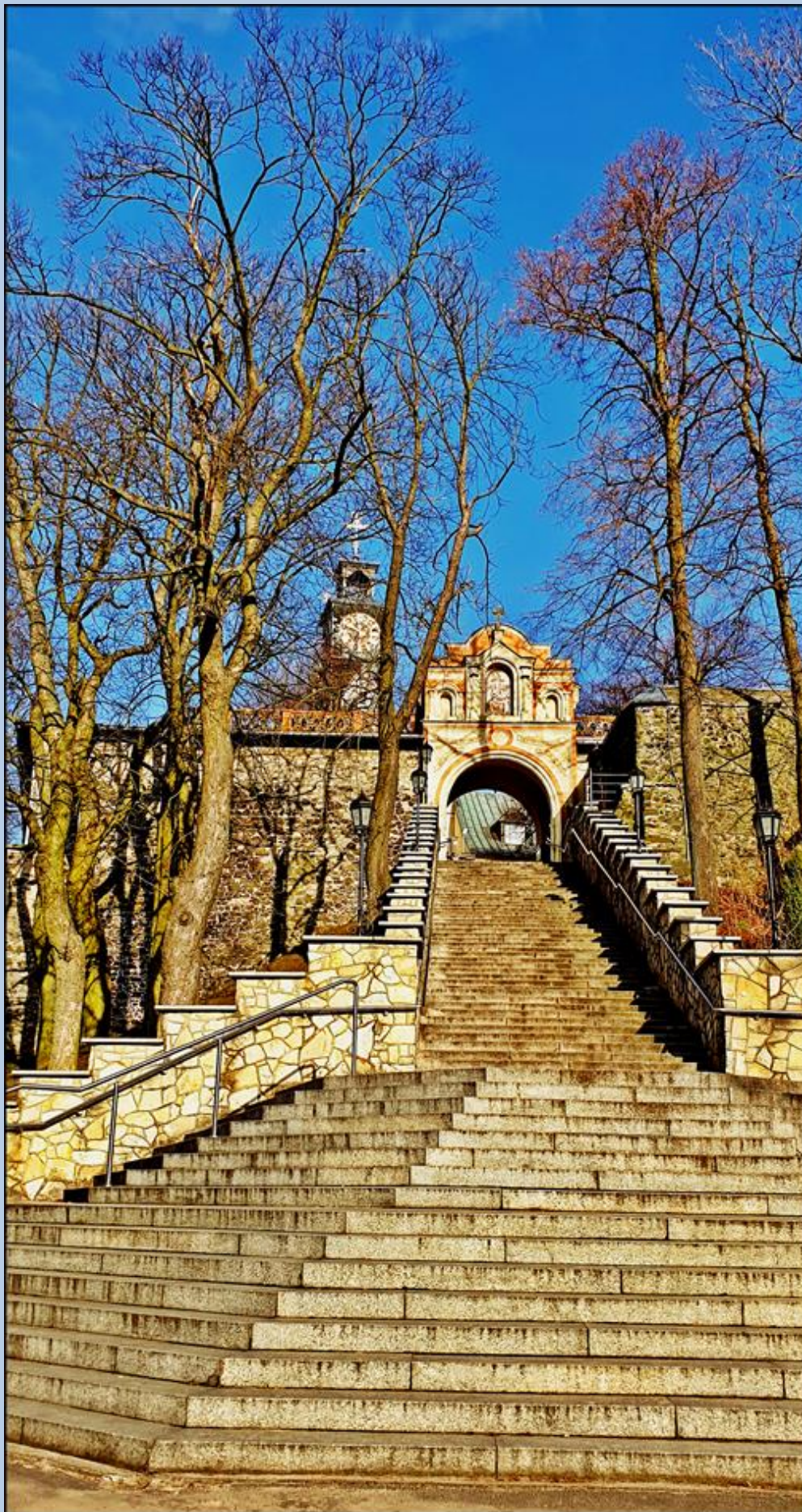
zdjęcia w czerwonym obramowaniu z Kalendarza

<https://www.youtube.com/watch?v=ERWH9SWE3iI>
<https://www.youtube.com/watch?v=BuV6l-avcP8>

[POWRÓT DO STRONY GŁÓWNEJ IKONOGRAFII](#)

Uzupełnienie *bb*

zdj. bb (10.04.2021)

zdj. bb (29.01.2022)

Uzupełnienie bb z 7.04.2024 r.

Widok z Góry św. Anny na dymiącą koksownię Zdzieszowice

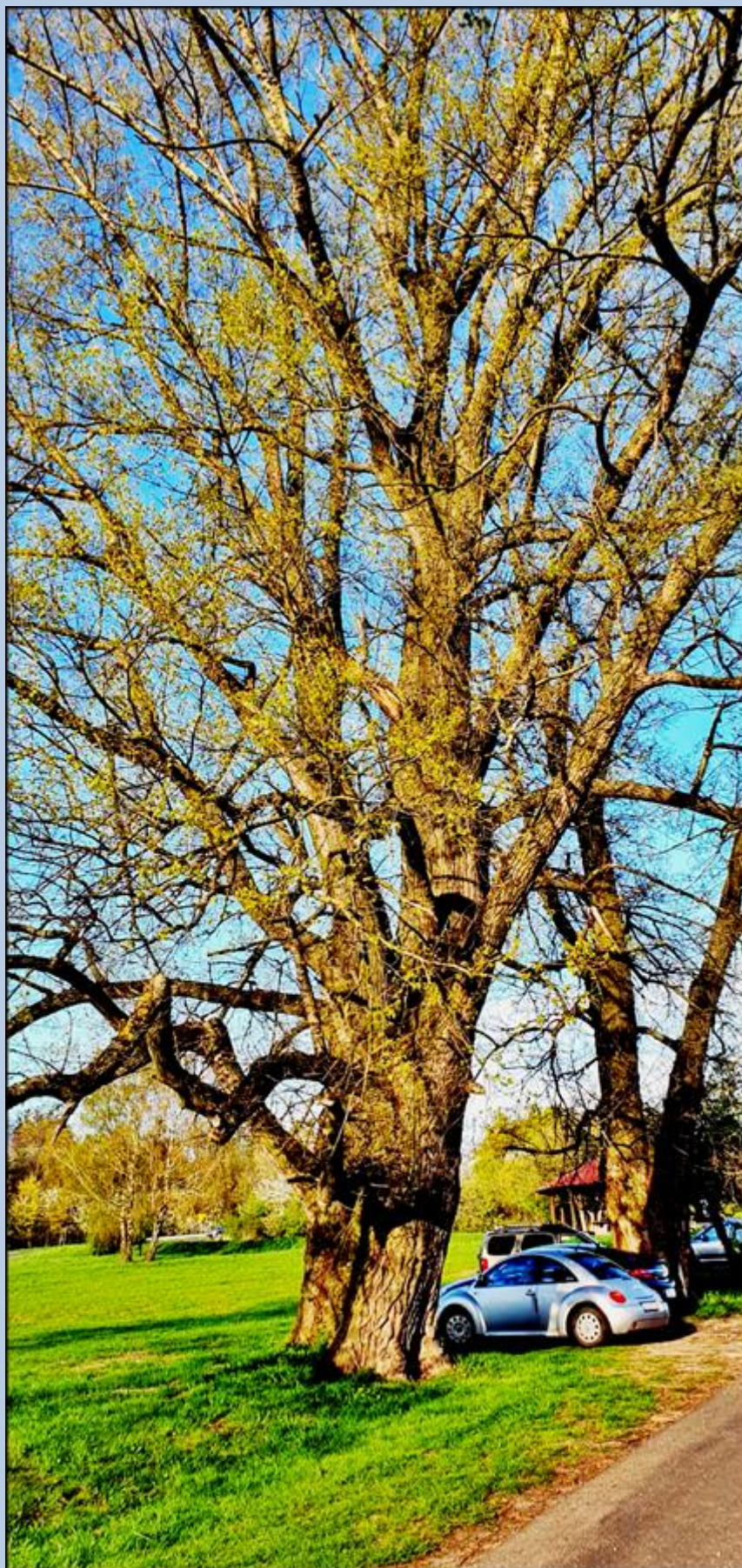

Widok z Góry św. Anny na Leśnicę

a po drodze już wiosna

zdj. bb (7.04.2024)

[POWRÓT DO STRONY GŁÓWNEJ IKONOGRAFII](#)